

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους αναπεμφθέντες νόμους «Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και «Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Ελένη Μαύρου, πρόεδρος

Κωστής Ευσταθίου

Ευανθία Σάββα

Μη μέλη της επιτροπής:

Γιώργος Κάρουλλας

Μαρίνος Μουσιούπας

Ξένια Κωνσταντίνου

Γιώργος Περδίκης

Πανίκος Λεωνίδου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών επανεξέτασε σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιουλίου 2020, τους πιο πάνω νόμους, τους οποίους ψήφισε η Βουλή των Αντιπροσώπων στις 3 Ιουλίου 2020 και οι οποίοι αναπέμφθηκαν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατ' επίκληση του άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Όπως είναι γνωστό, ο πρώτος αναπεμφθείς νόμος κατατέθηκε στη Βουλή στις 27 Ιανουαρίου 2017, υπό τη μορφή πρότασης νόμου από τον κ. Γιώργο Λιλλήκα εκ μέρους της Συμμαχίας Πολιτών. Με την εν λόγω πρόταση νόμου, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή πριν από την ψήφιση του πρώτου αναπεμφθέντος νόμου, εσκοπείτο η τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε πρόσωπο το οποίο έχει ήδη υπηρετήσει στο αξίωμα του δημάρχου ή του μέλους δημοτικού συμβουλίου για δύο θητείες να μη δύναται να εκλεγεί δήμαρχος ή μέλος δημοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα, ο δεύτερος αναπεμφθείς νόμος επίσης κατατέθηκε στη Βουλή στις 27 Ιανουαρίου 2017, υπό τη μορφή πρότασης νόμου από τον κ. Γιώργο Λιλλήκα εκ

μέρους της Συμμαχίας Πολιτών. Με την εν λόγω πρόταση νόμου, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή πριν από την ψήφιση του δεύτερου αναπεμφθέντος νόμου, εσκοπείτο η τροποποίηση του περί Κοινοτήτων Νόμου, ώστε πρόσωπο το οποίο έχει ήδη υπηρετήσει στο αξίωμα του κοινοτάρχη ή του μέλους κοινοτικού συμβουλίου για δύο θητείες να μη δύναται να εκλεγεί κοινοτάρχη ή μέλος κοινοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα.

Υπενθυμίζεται ότι, στο στάδιο της συζήτησης των προτάσεων νόμου από την επιτροπή, η τελευταία, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να τροποποιήσει ανάλογα τα κείμενα των προτάσεων νόμου, ώστε αυτά να διαλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Πρόσωπο το οποίο έχει ήδη υπηρετήσει στο αξίωμα του δημάρχου για τρεις συνολικά θητείες να μη δύναται να επανεκλεγεί δήμαρχος.
2. Όσον αφορά τις θητείες στο αξίωμα του μέλους δημοτικού συμβουλίου, να μην τίθεται οποιοσδήποτε περιορισμός.
3. Πρόσωπο το οποίο έχει ήδη υπηρετήσει στο αξίωμα του κοινοτάρχη ή του μέλους κοινοτικού συμβουλίου για τρεις συνολικά θητείες να μη δύναται να επανεκλεγεί κοινοτάρχη ή μέλος κοινοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα.
4. Πρόσωπα τα οποία διεκδικούν εκλογή σε κοινότητες με αριθμό εγγεγραμμένων εκλογέων που δεν υπερβαίνει τους εκατό εκλογείς να εξαιρούνται από την εφαρμογή της προτεινόμενης ρύθμισης για περιορισμό των θητειών στο αξίωμα του κοινοτάρχη ή του μέλους κοινοτικού συμβουλίου.

Οι λόγοι της αναπομπής των υπό αναφορά νόμων, όπως αυτοί αναφέρονται στην επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 2020, οι οποίοι παρατίθενται αυτούσιοι και κατά το δυνατό αυτολεξεί, είναι οι ακόλουθοι:

- «1. Με τον περί Δήμων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2020 τροποποιείται το άρθρο 16 του βασικού νόμου, ώστε, στην περίπτωση του δημάρχου, να μην μπορεί να εκλεγεί, εάν έχει υπηρετήσει στο εν λόγω αξίωμα για τρεις συνολικά θητείες.
2. Με τον περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2020 τροποποιείται το άρθρο 16 του βασικού νόμου, ώστε πρόσωπο που έχει υπηρετήσει στο αξίωμα του κοινοτάρχη ή του μέλους κοινοτικού συμβουλίου, αντίστοιχα, για τρεις συνολικά θητείες, να κωλύεται να εκλεγεί.
3. Σύμφωνα με τον εισηγητή των προτάσεων νόμου, όπως καταγράφεται στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, ημερομηνίας 30 Ιουνίου 2020, σκοπός των προτάσεων νόμου είναι η εναλλαγή των προσώπων που εκλέγονται στα πιο πάνω αιρετά αξιώματα. Επιπρόσθετα, οι ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες ως μέτρο ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και ανανέωσης και εκσυγχρονισμού της δημόσιας ζωής και συνακόλουθα ως μέτρο αποφυγής δημιουργίας πολιτικού κατεστημένου και πρόληψης της διαφθοράς στη δημόσια ζωή.
4. Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι ο σκοπός των προτάσεων νόμου δεν επιτυγχάνεται, καθότι έχουν εξαιρεθεί από τον περιορισμό των θητειών για σκοπούς εκλογής τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου, χωρίς να δίδεται εξήγηση περί τούτου.
5. Για σκοπούς ομοιομορφίας και ισότιμης μεταχείρισης και/ή κοινής πολιτικής για όλους τους αιρετούς άρχοντες στην τοπική αυτοδιοίκηση, θα πρέπει να ισχύσουν ανάλογοι περιορισμοί, κατ' αντιστοιχία, για όλα τα πρόσωπα τα οποία εκλέγονται ως δήμαρχοι και/ή κοινοτάρχες ή ως μέλη δημοτικών και/ή κοινοτικών συμβουλίων.

6. Σημειώνεται ότι στο άρθρο 16 των περί Δήμων Νόμων του 1983 έως (Αρ. 4) του 2019 προνοούνται τα προσόντα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα, τα οποία είναι κοινά τόσο για την εκλογή δημάρχου όσο και για τα μέλη συμβουλίων. Με τον αναπεμπόμενο περί Δήμων Νόμο παρατηρείται η παραδοξότητα ότι ο περιορισμός που τέθηκε με τη νέα παράγραφο (δ) να αφορά μόνο την περίπτωση του δημάρχου και όχι των μελών του συμβουλίου, παρ' όλο που το εν λόγω άρθρο είναι κοινό και αφορά και τις δύο κατηγορίες.
7. Υπό το φως των ανωτέρω, δυνατό να δημιουργείται άνιση μεταχείριση και ενδεχόμενη παραβίαση της αρχής της ισότητας, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 28 του Συντάγματος, ανάμεσα σε όλους τους αιρετούς άρχοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης, με το να εξαιρείται, χωρίς καθόλου αιτιολογία, συγκεκριμένη κατηγορία από τον περιορισμό των θητειών. Η όμοια μεταχείριση για να είναι ίση προϋποθέτει ομοιότητα των υπό ρύθμιση θεμάτων.
8. Επίσης, δυνατό να δημιουργείται και άνιση μεταχείριση μεταξύ των δημάρχων και των μελών των δημοτικών συμβουλίων, εφόσον τα προσόντα εκλογιμότητας και ασυμβίβαστα είναι κοινά και για τους δύο και διέπονται από το ίδιο άρθρο του βασικού νόμου, ενώ με τον αναπεμπόμενο νόμο δημιουργήθηκε συγκεκριμένη εξαίρεση για τα μέλη των συμβουλίων χωρίς να καταγράφεται στα πρακτικά της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών ο λόγος της διαφοροποίησης αυτής.
9. Με βάση τα προαναφερόμενα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μην εμμένει στην απόφασή της, αποδεχόμενη την αναπομπή. Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών να ακούσει σχετικά με την παρούσα αναπομπή τον Υπουργό Εσωτερικών και τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.».

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας κατά την εξέταση των αναπεμφθέντων νόμων από την επιτροπή ανέλυσαν περαιτέρω τους λόγους για τους οποίους κρίθηκε σκόπιμη η αναπομπή των νόμων, στη βάση της πιο πάνω επιστολής του Προέδρου της Δημοκρατίας, επαναλαμβάνοντας ότι η ψηφισθείσα νομοθεσία αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 28 του συντάγματος, καθότι παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης που διασφαλίζεται με αυτό.

Στο στάδιο της εξέτασης των αναπεμφθέντων νόμων η επιτροπή έθεσε σωρεία ερωτημάτων σε σχέση με τους λόγους της αναπομπής και παράλληλα ζητήθηκαν πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις για επιμέρους ζητήματα, που αφορούν μεταξύ άλλων την αναδρομική ισχύ των εν λόγω νομοθετικών ρυθμίσεων, καθώς και το κατά πόσο είναι νομικά επιτρεπτό να επιφέρει η επιτροπή στα κείμενα των αναπεμφθέντων νόμων ορισμένες τροποποιήσεις, ώστε να ρυθμιστεί εκ νέου το όλο θέμα του καθορισμού ανώτατου ορίου θητειών όσον αφορά τα υπό αναφορά αξιώματα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα αποφάσισε να εισηγηθεί στην ολομέλεια της Βουλής την αποδοχή της αναπομπής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Αρ. Φακ.: 23.02.058.012-2017
23.02.058.011-2017

29 Ιουλίου 2020

ΔΠ/ΜΑΤ